

«Бекітемін»

Жаратқал негізгі орта білім беретін

мектебінің директоры: Г.А.Алина Г.А.Алина

№ 1 « 02 » сәуір 2024 жыл

Пед. кеңесте қаралды

«Келісемін»

Әйтеке би аудандық білім бөлімінің ММ

басшысы: С.Б.Биртаева С.Б.Биртаева

« 02 » 09 2024 жыл

«Жаһандық құзыреттілік»

(5 сынып)

Сыныбы: 5

Орындады: Алина Г.А

(курс жетекшісі)

№ 1 хаттама « 09 » тамыз 2024 жыл

Ә/Б отырысында қаралды: Сапиева Н.К Сапиева Н.К

(Ә/Б жетекшісі)

Тексерілді: Жиеналы М.А Жиеналы М.А

(Оқу ісінң менгерушісі)

ТҮСІНІК ХАТ

2024 – 2025 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5 сыныпқа «Жаһандық құзыреттілік» курсы енгізілді.

Жаһандық құзыреттер жаһандандудың қарқынмен дамып келе жатқан ықпалына, жедел әлеуметтік, экономикалық, және технологиялық өзгерістерге, сондай-ақ адамдарға, мәдениет пен ұлттарға жаппай әсер ететін басқа да маңызды жаһандық мәселелерге байланысты ерекше мәнге ие болады.

Курс жаһандық азаматтық құзыреттіліктеріне ие бәсекеге қабілетті тұлғаны, жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстылығы мен өзара тәуелділігін түсінуді, мәдениетаралық өзара іс қимыл мәселелерін, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды сыни талдау мен бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

- *Жаһандық құзыреттілік курсының мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.*
- *Курстың белгіленген міндеттері сабақтастық пен өзара байланысты көздейді, оқу процесінің ажырамас бөлігі ретінде тәрбиелік контентті кеңейтеді.*
- *Курстың мазмұны зерттеу дағдыларын дамытуды және қажетті өзекті ақпаратты іздеуді, сыни ойлау мен рефлексияны, коммуникативтік құзыреттілікті қамтиды.*

Күтілетін нәтиже:

«Жаһандық құзыреттілік» курсы бес бірлікті қамтиды және күтілетін нәтижелер жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған:

- ✓ *жағдаяттық тапсырмаларды орындау;*
- ✓ *әлеуметтік жоба қорғау;*
- ✓ *өзін - өзі құрметтеу;*
- ✓ *ситуациялық есептерді шешу;*
- ✓ *зерттеу жұмыстарын жүргізу;*
- ✓ *аккаунт құру;*
- ✓ *постерлер жасау;*
- ✓ *рөлдік ойындар;*
- ✓ *ақпараттық буклеттер жасақтау.*

Мазмұндық бөлім

Курс бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылық-тарын ескере отырып әзірленген алты бөлімнен тұрады.

«Парасаттылық және әдеп» юниті білім алушылардың бойында әдептілік, тілектестік, адалдық, толеранттылық, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, ұжымда жұмыс істей білу және мінез-құлық мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін жеке қасиеттерін дамытуға ықпал етеді.

«Азаматтылық және патриотизм» юниті қазақстандық қоғамның бірдей кодын және мемлекеттілікті құрметтеуді, азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыруды, адамдардың қоғамдағы өзара қарым-қатынасын, отбасындағы өзара көмекті, халықаралық сананы қалыптастыруды насихаттайды.

«Медиа және қаржылық сауаттылық» юнитінде медиакеңістік және қаржылық сауаттылықтың негізгі ұғымдарымен және заңдылықтарымен танысады. Қоғамда белсенді өмір сүріп, әлеуметтену үшін қажетті дағды түрлерін қарастырып, ақпаратты талдау, бағалауды дамытады. Білім алушылар ақпаратпен жұмыс істеуге, материалдарды бағалауға, талдауға, жалған мәлімет пен насихатты ажырата білуге үйренеді. Қаржылық сауаттылық туралы білімдері кеңейіп, сауаттылық неден басталатыны, еңбегі арқылы жетістікке жеткен адамдар туралы ақпарат жинақтап, отбасылық бюджетті қалай үнемдеуге болатыны туралы өмірмен байланысты білімдерін дамытады. Білім алушылар қаржылық сауаттылықты жеке қаржылық әл-ауқатқа жету құралы ретінде пайдалану арқылы әлемдік экономикалық кеңістікке кірігеді.

«Өмір қауіпсіздігі» юниті адам өмірі мен денсаулық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, даралықты, жеке өмірге қол сұқпау және құпиялық құқығын сақтауға, қорқыту мен зорлық-зомбылықтан қорғану, адам өмірін сақтап қалу жолдарымен танысуға бағытталған.

«Экологиялық мәдениет» юнитінде білім алушылар экологияның негізгі заңдылықтарымен танысады. Өз денсаулығына, айналасындағы адамдарға және табиғатқа жағымды көзқараста болып, ұқыппен қарауды үйренеді. Табиғатты пайдаланудың моральдық-құқықтық принциптерін сақтайды. Қоршаған ортаны қорғау іс-шараларын белсенді жүргізетін, биосферадағы байланыстарды бұзушыларға қарсы, сондай-ақ экологиялық санасы дамыған әлеуметтік-бағдарлы тұлғаны қалыптастырады.

Ақпараттық – әдістемелік бөлім

Жаһандық құзыреттілік курсы білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларға мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы білім алушылардың әлемдегі өз орнын анықтау үшін қажетті құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдептілік нормалары мен мінез-құлық ұстанымдарын қалыптастыруға ықпал етеді.

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары

5 класс

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі	Күтілетін нәтижелер (соңғы өнім)
Этика және әдеп				
1	Барлығы сәлемдесуден басталады	4	10.09	Жағдаяттық тапсырмаларды орындау, «Дастарқан басындағы әдеп», «Сөз әдебі» бейнеролик дайындау
2	Мен достарымның ортасындамын. Мен өз әрекеттерім үшін жауаптымын. Ата анаға ризашылық білдіруді үйренеміз.		24.09	
3	Дастарқан жаю. Дастарқан басындағы әдеп		8.10	
4	Қоғамдық көлікте, театрда, кинотеатрда, мұражайда өзінді қалай ұстау керек?		22.10	
Азаматтық және патриотизм				
1	Отбасыдағы өзара сыйластық	2	5.11	Әлеуметтік жоба Өзін-өзі құрметтеу, басқаларды құрметтеу ментальдік картасы Ситуациялық есептерді шешу
2	Өз Отанымды мақтан тұтамын! Түрлі көзқарас, біртұтас ұлт!		19.11	
Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық				
1	Әлеуметтік желі дегеніміз не? Әлеуметтік желідегі менің аккаунтым	4	3.12	Жоба Зерттеу жұмысы Аккаунт құру Постерлер жасау Конкурс Схемаларды құру Ситуациялық есептерді шешу
2	Алғашқы ақша және оның функциялары қалай пайда болды? Адамның еңбегі қалай бағаланады?		17.12	
3	Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады?		14.01	
4	Қалта ақшасын қалай басқаруға болады?		28.01	
Өмір сүру қауіпсіздігі				
1	Үй, аула, мектептегі қауіпсіздік	4	11.02	Жоба Рөлдік ойын: «Үйде жалғыз қалу: қауіпсіздік» «Көмекті қалай дұрыс шақыруға болады?» Жағдаяттық есептерді шешу
2	Отпен ойнама! Менің қауіпсіздігім менің қолымда!		25.02	
3	Менің денсаулығым- менің қолымда!		11.03	
4	Жолаушының көлікте өзін ұстау тәртібі		8.04	
Экологиялық мәдениет				
1	Жер – біздің ортақ үйіміз. Менің айналамдағы әлем	3	22.04	Жоба Экологиялық тәсіл, акциялар Ақпараттық буклеттер әзірлеу «Табиғат-барлық жаратушылардың жаратушысы» тақырыбындағы суреттер конкурсы
2	Біздің таза аулада тұрамыз		6.05	
3	Табиғатты іс әрекет ережелері. Қауіпсіз демалыс.		20.05	

Пайдаланылган әдебиеттер

Мүгалімдерге арналган

1. <https://www.amnesty.org/en/documents/act30/2621/2015/en/>
2. <https://schoolsonline.britishcouncil.org/classroom-resources/list/riversworld>; <http://www.riversoftheworld.org>. 3. https://www.youtube.com/watch?v=UsV0BFUItvw&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=2
4. https://www.youtube.com/watch?v=W61g76UKdtA&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=8
5. https://www.youtube.com/watch?v=q4gGfzwLudg&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=11
6. <https://www.globalcitizen.org/en/>
7. https://www.youtube.com/watch?v=iixwiEBiJoI&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=10
8. https://www.youtube.com/watch?v=LgQpKDgu2so&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=3
9. <http://www.schrockguide.net/uploads/3/9/2/2/392267/critical-thinkingworkbook262>

Оқушыларға арналган

1. <https://www.teachingenglish.org.uk/article/global-citizenship-englishlanguage-classroom>
2. https://www.youtube.com/watch?v=mJC8euBYDIk&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=5
3. <https://solutionfluency.com/en/downloadables/pbl-ideas-book>
4. <https://solutionfluency.com/en/downloadables/sf-quickstart-skills-guide>
5. <https://asiasociety.org/education/teaching-global-competence-rapidlychanging-world>
6. <http://www.oxfam.org.uk/education/teacher-support/tools-andguides/controversial-issues>
7. https://www.youtube.com/watch?v=DyM_sdX8znY&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=24
8. <http://www.innovationunit.org/wp-content/uploads/2017/04/Work-ThatMatters-Teachers-Guide-to-Project-based-Learning>
9. <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e>
10. https://www.youtube.com/watch?v=QvQMh5U9hb8&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=21
11. https://www.youtube.com/watch?v=n3dh6pCWYUc&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=18